

PROJEKTARBEJDE I KEMI

Projektforløb for 1.g

PROBLEMSTILLING

På badeværelset findes mange kemiske produkter. Hvilke indholdsstoffer findes i produkterne?
Hvilke funktioner har indholdsstofferne?

Vi har udvalgt to områder:

- a) Hårfarvningsmidler
- b) Fugtighedscreme

Følgende fagområder inden for kemipensum bliver berørt:

- Redoxkemi
- Intermolekylære kræfter
- Opløsningsmidler
- Stofkemi (komplekskemi, farvestoffer)
- Syre-basekemi

PROBLEMFORMULERING for området: Hårfarvningsmidler

Hvorfor fungerer hårfarvningsmidler?

Hvordan er et hår opbygget?

Hvorfor farver man håret?

Hvor mange og hvilke kemiske stoffer indeholder hårfarvningsmidler?

Inddel de kemiske forbindelser i kemiske grupper

Tegn den kemiske struktur / byg modeller af de kemiske forbindelser, du kender.

Hvilke forskelle er der på indholdsstofferne i de "permanente" og "midlertidige" hårfarvningsmidler?

Hvor stort er markedet for hårfarvningsmidler?

Forslag til øvelser:

Øvelse: Parbo forsøg 15 side 121: Påvisning af hydrogenperoxid ved titrering med kaliumpermanganat, eller iodometrisk.

Øvelse: Parbo: forsøg 9 side 117: I farvebad dyppes: bomuld, uld og polyester el.lign. Farver binder sig til hver sin type fiber.

Øvelse: Undersøgelse af hårets sammensætning. Afbrænding af hår, papir, uld, vat – sammenlign lugten.

Øvelse: 20 hår fra en person, 5 hår til hver opløsning: pH 2, 6, 10, 12. (Ved pH 6 bliver håret blødt, ved de øvrige hårdt. Flere andre forskellige bedømmelser.)

www.sciencelinks.com/lessons_printable.cfm?DocID

Øvelse: Chromatografisk undersøgelse (TLC) af hårfarvningsmiddel for farvestoffer.

Øvelse: Farvning med og uden "åbning" af håret. Hår/uld behandles med ammoniak (for at nå over proteinernes isoelektriske punkt). Behandlet og ubehandlet hår farves med forskellige farvestoffer for at se forskellen.

Iagttagelsesforsøg: Sammenlign forskellige hårtyper, når de gøres våde: "Almindeligt" hår, fedtet hår, krøllet/permanentet hår, "negroid" hår.

Volumenforøgelse af håret, når det gøres vådt?

Referencer:

Henrik Parbo: Bag den farvede virkelighed (Udsolgt fra forlaget)

Om hår: <http://www.geocities.com/HotSprings/4266/chem.html>

Hår-øvelser (tysk), søg på Google.com *Schulversuche+chemie+haarfarben*

www.gdch.de/fachgrup/lmchem/ag/jule/images/experimente.pdf (TYSK)

Tænk og test: Flere numre om skader fra hårfarvning. Blandt andet nr. 18.

www.greeninfo.dk (Grøn information)

www.sciencelinks.com/lessons_printable.cfm?DocID

PROBLEMFORMULERING for området fugtighedscreme

Hvorfor fungerer fugtighedscreme?

Hvilke kemiske stoffer indeholder fugtighedscreme typisk?

Inddel de kemiske stoffer i stofgrupper.

Hvilke funktioner har de enkelte stoffer?

Hvorledes er virkningen af en emulgator?

Fremstil en fugtighedscreme.

Med udgangspunkt i jeres egen fremstillede fugtighedscreme kan I prøve at udregne en cirka-pris for vand i en kommerciel creme.

Hvordan kan man gøre cremen langtidsholdbar?

Forslag til øvelser

Øvelse: Fremstilling af creme

www.Kolding-gym:8010/an-mapper/Diverse/Håndlotion.doc

www.halderman.net/cgi-bin/showrecipe.pl?lotion

Små iagttagelsesforsøg: Undersøgelse af vandets overfladespænding

Emulgatorvirkning af tensider og shampoo (Reference: TYSK)

Øvelse: Hvor meget vand indeholder/kan en creme indeholde?

Øvelse: Undersøgelse af pH på færdig creme i vandfasen ? Hvordan er pH målt?

Referencer:

DMU Tema-rapport nr. 13: Kemikalier i hverdagen (tensider og skyllemidler).

www.greeninfo.dk

www.chem.umu.se

www.Kolding-gym:8010/an-mapper/Diverse/Håndlotion.doc

www.halderman.net/cgi-bin/showrecipe.pl?lotion

www.gdch.de/fachgrup/lmchem/ag/jule/images/experimente.pdf (TYSK)

MINDMAP FOR BADEVÆRELSET GENERELT:

Personlig pleje
hygiejnebind
bleer
hårfjerningsmiddel
brintoverilte
hårfarve
hårlak
hårbalsam
shampoo
hårvoks
sæbe
tandpasta
zinksalve
deodorant
drivmiddel
barberskum
CFC

Vand
Sæbe
Kalkbelægning
Vaskepulver
Hårdhed

Kosmetik
Solcreme
Neglelak
Neglelakfjerner
Parfume
Mascara
Læbestift

Rengøring
Klorin
WC-rens
Skurepulver
Afløbsrens
Afkalkning
Hexametaphosphat

Materialer
Plastic

Papir
Spejl og spejlbelægning
Cement
Plasticpolymere
Kobberrør

Affald
Spildevand
Prutter
urin